

Spis treści

Wprowadzenie	7
Rozdział 1. Ekonomia a rzeczywistość – perspektywa realistyczna	11
1.1. U źródeł realizmu naukowego	11
1.2. Realizm w naukach społecznych	17
1.3. Transcendentalny realizm naukowy T. Lawsona	23
1.4. Realizm w ekonomii w ujęciu U. Mäki'ego	31
1.5. Fundamenty realistycznej filozofii ekonomii	38
Rozdział 2. Unifikacja ontologiczna i jej rola w budowaniu ekonomicznych wyjaśnień	45
2.1. Znaczenie unifikacji w teorii ekonomii	45
2.2. Między unifikacją teoretyczną a ontologiczną	47
2.3. Unifikacja ontologiczna, czyli w poszukiwaniu esencji zjawisk	51
2.4. Dynamiczny wymiar procesu unifikacji ontologicznej	58
Rozdział 3. Problem realistyczności założeń w teorii ekonomii – czy realistyczne teorie muszą być oparte na realistycznych założeniach?	72
3.1. Kilka uwag odnośnie do dyskusji o realistyczności założeń w ekonomii	72
3.2. Rodzaje założeń w teorii ekonomii	75
3.3. Trzy stopnie ważności założeń w teorii ekonomii	80
3.4. Teorie ekonomiczne i determinanty ich realistyczności	83
3.5. Artykuł M. Friedmana z 1953 r. jako przejaw realizmu, a nie instrumentalizmu metodologicznego	86
3.6. Kwestia nierealistyczności założeń w obecnej dyskusji o stanie teorii ekonomii	90
Rozdział 4. Zagadnienie porównywalności teorii ekonomicznych z perspektywy realistycznej filozofii ekonomii	94
4.1. Uwagi wstępne o porównywaniu teorii	94
4.2. Mill, Popper i Lakatos o porównywalności teorii ekonomicznych	96
4.3. Wielowymiarowe miary mocy wyjaśniającej teorii	108
4.4. Przyczyny zjawisk w filozofii ekonomii N. Cartwright	113
4.5. Dobre wyjaśnienia z punktu widzenia realistycznej filozofii ekonomii	119
Rozdział 5. Realistyczna filozofia ekonomii jako odpowiedź na krytykę postmodernistyczną i zarzuty konstruktywnego empiryzmu	126
5.1. Realizm a inne nurty współczesnej filozofii nauki	126
5.2. Postmodernistyczna krytyka ekonomii i odpowiedź na nią z perspektywy realizmu naukowego	130

Spis treści

5.3. Stanowisko konstruktywnego empiryzmu a realistyczna filozofia ekonomii	139
5.4. W kierunku realistycznej filozofii ekonomii	146
Podsumowanie	155
Bibliografia	159
Indeks nazwisk	171
Indeks rzeczowy	175